

Sèrie 3

CONSIDERACIONS GENERALS SOBRE LA CORRECCIÓ

La finalitat dels exàmens d'història contemporània per a majors de vint-i-cinc anys és comprovar el grau de coneixement sobre la matèria, i la competència i la destresa en les capacitats de raonament, d'exposició, de síntesi, de redacció i de totes aquelles que són necessàries per començar una carrera universitària.

La correcció de l'examen, per tant, ha de tenir en compte aquests dos paràmetres i incloure, com a criteris de valoració, el coneixement del que es pregunta i la manera com es respon i s'exposa. No es pot valorar per separat, sinó en conjunt. En definitiva, s'ha de comprovar quin grau de maduresa intel·lectual té la persona que s'examina i corregir la prova en funció d'aquest fet.

Pel que fa al coneixement històric, la persona que corregeix ha de valorar, segons el seu criteri i com a experta, de quina manera l'examinand respon els elements que caracteritzen el fet històric que es demana, com el situa cronològicament, com n'exposa els trets principals i com sap descobrir el joc de les causalitats i la lògica dels esdeveniments.

I, alhora, valorar si l'examinand ha entès el que se li pregunta, de quina manera expositiva i raonada respon, i quin grau té de coherent, clar i concís l'examen com a text.

Per tant, i com a criteris de correcció, volem apel·lar a la reconeguda capacitat de l'examinador/a per ponderar totes aquestes reflexions i plasmar-ho en la valoració que faci de cada un dels exàmens.

La prova té dues parts. La primera part parteix d'un fet contemporani i cal que respongui les preguntes que es fan. El criteri és que conegui un tema i la seva base històrica. A la segona part, l'examinand només pot contestar tres de les cinc preguntes de l'examen.

IMPORTANT: En el cas que l'examinand en contesti més de tres, el criteri a seguir serà de corregir des de la primera fins arribar a la tercera i deixar les altres dues o una de més sense nota.

PRIMERA PART

Observeu les fotografies A i B i responeu a les tres qüestions següents. (4 punts)

1. Comenteu la fotografia A i digueu quin esdeveniment històric s'hi retrata. (1 punt)

Es tracta de Mao Zedong i la proclamació de la República popular de la Xina fa cinquanta anys.

Puntuació: de fet, en el mateix títol de la fotografia està resposta la pregunta i, per tant, és important si es defineix el caràcter revolucionari i comunista de la República Popular de la Xina. Si s'explica la formació de la República Popular de la Xina, seria 1 punt. Qualsevol generalització divagadora sense serien 0 punts. És important la redacció i la manera d'enfocar-ho per valorar si cal el 0,5 punt.

2. Comenteu les fotografies B1 i B2 i digueu tres característiques de la Xina actual. (1 punt)

De fet podria ser contestada de moltes maneres i la persona examinadora valorarà si es pertinent la resposta. Hauria d'incloure conceptes com modernitat, potència econòmica, potència político-militar, economia desenvolupada de base planificada i de iniciativa particular, domini polític del partit únic –partit comunista-, lideratge de Xi Jinping; etc.

Puntuació: si es fa aquest comentari seria 1 punt. Qualsevol generalització divagadora sense cap mena de relació serien 0 punts. És important la redacció i la manera d'enfocar-ho per valorar si cal el 0,5 punt.

3. Expliqueu sintèticament l'evolució econòmica, social i política de la Xina des de la revolució maoista fins a l'actualitat. (2 punts)

Aquesta pregunta ha de poder sintetitzar-se de manera que quedin les gran etapes de la història de la Xina dels darrers cinquanta anys. En primer lloc el període de Mao a partir de 1949, l'estructuració política socialista del règim, la seva economia planificada, les campanyes "un salt endavant" o la "revolució cultural" per refermar la cultura política maoista i l'aïllament internacional fins a la trobada Mao-Nixon de 1972. Mao va morir el 1976 i, a partir d'aquell moment, l'evolució de la Xina es va caracteritzar per un retorn al pragmatisme simbolitzat pel líder Deng Xiaoping, que ja havia mostrat les seves diferències amb el Gran Timoner abans de posar-se en pràctica la Revolució Cultural, veritable procés de radicalització maoista. Un cop mort el líder es va iniciar un procés d'abandonament dels principis maoistes, tot i que es va seguir respectant les aportacions del líder històric de la revolució. Hi ha dues característiques de l'evolució de la Xina des dels anys vuitanta que corresponen, primera, a la transformació econòmica i, la segona, a l'immobilisme polític. Pel que fa l'economia, ens referim als objectius d'eficàcia econòmica i de modernització del sistema econòmic xinès, amb una profunda liberalització i una obertura cap a l'exterior. Si ens referim l'immobilisme polític, cal assenyalar que l'estructura del poder mai ha qüestionat seriosament els fonaments del sistema polític. Després de la mort de Mao, es va produir una renovació de la direcció del Partit, amb la incorporació de nous i més joves dirigents i es va plantejar una tímida crítica sobre alguns aspectes de la política de Mao, però sense qüestionar-se el conjunt de la seva obra, ni molt menys els fonaments del sistema polític de partit únic.

El 1989 van passar els esdeveniments de la plaça de Tiananmen de Beijing amb la revolta estudiantil que, finalment, va ser esclafada per la policia i l'exèrcit. Les raons de la revolta van ser les contradiccions entre el liberalisme econòmic que s'estava produint al país i l'immobilisme de l'esfera política. Les reclamacions d'una obertura política corrien paral·leles al canvi profund de l'estructura econòmica i social de la Xina, amb una nova generació que plantejava reformes estructurals també en els món polític i de representació institucional, cosa que no podia acceptar el Partit Comunista Xinès malgrat el pragmatisme del líder d'aquells moments, Deng Xiaoping.

Naturalment hi ha d'altres aspectes relacionats amb aquests i que els examinands podrien plantejar de manera autònoma com, per exemple, els canvis socials. La Xina, a partir de la mort de Mao, ha conegut una profunda transformació en el teixit social, amb l'increment de sectors enriquits o de classes mitjanes arran del creixement econòmic, i uns canvis profunds en la relació entre la població agrària i la població industrial. Alhora, el procés d'urbanització ha estat en els darrers anys molt fort amb un augment de la població de ciutats com Xangai i la capital Beijing. També hi ha aspectes de transformació radical en la política internacional. La Xina va passar d'una peculiar situació d'aïllament i d'intervencionisme regional durant la Guerra Freda, al reconeixement internacional, d'obertura cap a l'exterior i amb la seva diplomàcia de dos sentits: l'un d'econòmic, amb la col·locació d'excedents monetaris que s'han dedicat a comprar deute sobirà de molts països o a fer inversions en diferents zones del món; i l'altre de polític, essent un país que controla aspectes de la geopolítica mundial i que forma part de manera intensa d'organismes internacionals i de grups de potències mundials.

Puntuació: si es pot identificar l'evolució política, econòmica i social i està ben redactada serien els dos punts totals de la puntuació d'aquesta pregunta. Un punt correspondria a una explicació incompleta, poc coherent, amb errors o mal articulada tot i que quedés explicitada l'evolució història de la Xina. Si l'explicació és equivocada, divagant, plena de tòpics inexactes, la puntuació seria zero. El redactat ha de matisar la puntuació de la pregunta.

SEGONA PART

Responen a TRES de les cinc qüestions següents. (6 punts; 2 punts cadascuna)

1. Indiqueu si les afirmacions següents sobre el crac del 1929 i la crisi dels anys trenta són vertaderes o falses.

	vertadera	falsa
El Crac del 29 té el seu inici en la caiguda de valors de la Borsa de Nova York a l'octubre de 1929.	X	
La causa fou una "bombolla" especulativa que feia que les accions anessin pujant i provocant que s'invertís per tal de recollir beneficis, fins i tot amb diners de crèdits bancaris que bona part de la població nord-americana va demanar per especular.	X	
El crac del 29 va donar pas a la Gran Depressió, amb una aturada del comerç internacional i una baixada de la demanda que comportà una recessió de la producció, un augment de l'atur i una reducció del consum per càpita als EEUU i als països occidentals.	X	
Existeix una relació directa entre la crisi dels anys trenta i la crisi dels estats liberals a Europa i l'ascensió del feixisme i del nazisme.	X	
Als Estats Units la sortida de la crisi té a veure amb l'adopció de mesures keynesianes, com una més gran participació de l'Estat en la inversió i com a agent catalitzador d'obres públiques per reactivar l'economia.	X	

Puntuació: l'enumeració correcta dels esdeveniments serien els dos punts i amb un d'equivocat seria un punt. A partir d'aquí no es valoraria la pregunta.

2. Indiqueu si les afirmacions següents sobre els personatges històrics i polítics següents són vertaderes o falses.

	vertadera	falsa
L'assassinat, a Sarajevo, de Francesc Ferran, hereu a la corona austríaca, fou el causant de l'inici de la Segona Guerra Mundial.		X
Charles De Gaulle és el president de la República Francesa que va pactar la partició de França durant la invasió nazi entre la França controlada pels alemanys i la França del règim de Vichy.		X
Mikhaïl Gorbaxov fou el secretari general del PCUS i màxim dirigent de la Unió Soviètica que va començar una política de reestructuració (perestroika) i d'obertura (glasnost)..	X	
Salvador Allende fou president de Xile i líder del govern d'Unitat Popular, un govern d'esquerres i de transformació social, que va ser enderrocat pel cop d'estat militar del general Augusto Pinochet el 1973.	X	
Margaret Thatcher, del partit laborista, fou la Primera Ministra britànica que va arribar a un acord amb la insurrecció hindú, el que suposar la independència de la Índia.		X

Puntuació: l'enumeració correcta dels esdeveniments serien els dos punts i amb un d'equivocat seria un punt. A partir d'aquí no es valoraria la pregunta.

3. Expliqueu què s'entén per *moviment sufragista*, exposeu-ne el context històric i valoreu l'evolució del vot femení en la història contemporània.

Es tracta d'explicar que per sufragisme entenem la lluita de la dona pel dret a vot, com l'inici de la reivindicació de drets personals i civil més amplis. El "sufragisme", com a moviment, cal identificar-lo amb les organitzacions que a finals del XIX i principis del XX es van fundar per reclamar el vot femení i dels quals Emmeline Pankhurst en fou una líder destacada. Es pot

parlar de les dues línies estratègiques dins del moviment: la que defensava una actuació més radical amb protestes, sabotatges i accions més radicals, i l'altra, que defensava una via més legalista. Es pot parlar dels orígens del moviment feminista als Estats Units i a la Gran Bretanya. Alhora, es pot parlar que el vot femení va començar a establir-se de manera progressiva després d'acabar-se la Primera Guerra Mundial. De quina manera, per exemple, la Segona República Espanyola la va establir l'any 1931 i que les dones van poder votar el 1933. Però, alhora, com va costar que s'establís a nivell general i com encara hi ha algun país que no el té contemplat..

Puntuació: si es posa el que és el moviment, de què es tracta i se n'explica una mica l'evolució, serien els dos punts. Si està incomplet i només es defineix però no s'explica l'evolució o no queda ben articulat, seria un punt. Si no és clara la resposta, si es parla vagament del tema i/o està mal redactada la resposta no es puntuarà.

4. Expliqueu què va ser la Guerra de Corea i què va significar en el marc de la Guerra Freda.

Significa l'enfrontament primer i més emblemàtic de la Guerra Freda. Fou entre Corea del Nord i Corea del Sud entre 1950-53. L'origen està en la partició de la península de Corea, ocupada pels japonesos, a l'acabar-se la Segona Guerra Mundial en virtut dels acords internacionals entre els contendents. Malgrat els intents de reunificació, al final el país es va dividir i al nord del paral·lel 38 s'hi establí un govern comunista. El fet de concretar-se una invasió per part del nord cap al sud, va provocar que els Estats Units, amb l'acord de les Nacions Unides, ajudessin militarment fins recuperar el territori fins a la línia del paral·lel. Corea del Nord va tenir l'ajut de la Xina i de la URSS, mentre que Corea del Sud estava sota la protecció dels Estats Units d'Amèrica. Finalment es va signar un armistici on s'establí la frontera al paral·lel 38 i una zona desmilitaritzada fronterera que divideix els dos països fins ara.

Puntuació: si es posa el fet essencial de la Guerra Freda i el conflicte militar fronterer entre les dues Corees i el que cada una és ajudada per les grans potències del moment, serien els dos punts. Si es diu que es un conflicte de la Guerra Freda però no se sap explicar ni quan va ser ni de què es va tractar, es posaria un punt. Si no és clara la resposta, si es parla vagament del tema i/o està mal redactada la resposta no es puntuarà. Si no es parla del substrat històric i només es tracta de l'actualitat amb les relacions entre les dues Corees i el president Donald Trump dels Estats Units, dependrà de com està articulada i redactada la resposta. Tot i això només podria arribar a un punt.

5. Expliqueu, contextualitzant-les històricament, la fundació de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) i la Declaració Universal dels Drets Humans.

Les Nacions Unides és un organisme creat a partir de la conferència internacional de San Francisco, l'abril de 1945, on es va articular la Carta de les Nacions Unides a partir de la qual, l'octubre d'aquell mateix any, es formalitzava aquesta organització internacional que havia de servir per garantir la pau, promoure les relacions econòmiques a nivell internacional, garantir la seguretat dels estats membres i fer observar els drets humans a nivell del planeta. Per aquesta raó, i desenvolupant una tradició històrica, les Nacions Unides van articular una Declaració Universal dels Drets Humans, aprovada en una assemblea a finals de 1948 a París. Es tracta d'una declaració de principis sobre els punts bàsics que s'han de vetllar pel respecte a la condició humana, la seva llibertat, seguretat, integritat i, a la vegada, és una obligació que ha de ser seguida pels membres de la comunitat internacional que formen part de les Nacions Unides i que han pres el compromís de respectar-ho. De fet, acaba essent un element essencial sobre l'ètica a la nostra era sobre el qual, malgrat patir moltíssims atacs i incompliments, la humanitat pot tenir les bases mínimes per jutjar l'actuació dels països, de les organitzacions i dels particulars sobre els altres éssers humans. Les característiques són prou conegudes i no cal reproduir-les.

Puntuació: si s'emmarca la Declaració en l'època d'acabament de la Segona Guerra Mundial i de la cerca d'un nou ordre internacional i d'una organització mundial entre els països que vetllin per la pau i per la resolució pacífica dels conflictes i, a més, es posen les característiques generals de la Declaració, serien els dos punts. Si es fa de manera incompleta i només es parla d'una d'aquestes característiques, aniria baixant la puntuació que aniria del punt al mig punt. Si es parla de vaguetats o no es contextualitza bé, la puntuació seria zero.